

פרי קודש הילולים

לעילוי נשמת
הרה"ח יוסף ב"ר משה
צבי ז"ל
בנימין
חתן ר' חיים יחזקאל ומרת
בילא לזר בת מרת רבקה
בת רבינו הגה"ק זצ"ל
נלב"ע י"ג אדר
תנצב"ה

פר' צו (זכור) תשפ"ב

בס"ד, גליון מס' 4

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אבדק"ק סאסרעגען זי"ע

עיקר הקרבן הוא שיבא האדם לתשובה וענוה

צו אַת אַהרן וְאַת בְּנֵי לְאֹמֶר זֹאת תּוֹרַת הַעֲלֵה וּגו'

(ויקרא ו' א'-ב')

ובלא"ה הוי "זבח רשעים תועבה" (משלי כ"א כ"ז) ע"ד הכתוב "תועבת ד' כל גבה לב" (משלי ט"ז ה').

ועל זה אמר השי"ת למשה שיאמר לאהרן ובניו שיאמרו ויורו לבני ישראל את 'תורת' העולה דייקא, שיאמר להם שהעיקר בקרבן הוא ענין התשובה והענוה. וממילא יכולה להיות מחשבת חסרון כיס בהקרבת הקרבן למה צריך קרבן אם אין זה עיקר הענין אלא התשובה והענוה, ולכן ביותר צריך הכתוב לזרו. (ח"א עמ' ד"ש)

פ' רש"י "אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס".

יש לדקדק מה החסרון כיס, ואף שבקרבן עולה אין בשר לכהנים מכל מקום הרי הם מקבלים את עור העולה. עוד יש לדייק אמרו שוב "לאמר" אחרי שכבר אמר וידבר ד' אל משה לאמר צו וגו'.

ונ"ל דהנה עיקר כוונת הבאת הקרבן לכפר ע"י שיתעורר המקריב לתשובה שלימה בלב נשבר וחרטה על העבר בנמיכות רוח וענוה.

ד"ת לפורים

מן השמים מקפידים על גזירה של דבריהם יותר מעל של תורה

הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מְנִיץ הַמֶּן הָעֵץ

(חולין קל"ט ע"א)

תאכלו ממנו ולא תגעו בו" (בראשית ג' ג') ומסתמא אדם צוה לה כן כי הוסיף גזירה והרחקה לשל תורה¹. והנחש הי' ערום ופרץ גדרו של עולם (קהלת רבה י' י"א), ההיינו גדרים והסייגים שהוסיף אדם הראשון, והכשיל את חוה בשל דבריהם ולבסוף גרם מיתה בעולם.

וזהו הרמז "המן מן התורה מניץ" מהיכן למד להכשיל את בני ישראל שע"ז יוכל להביא עליהם כלי' ח"ו, "המן העץ" מחטא עץ הדעת למד כן. (ח"א עמ' רנ"ז)

גזירת המן היתה בשביל שנהנו מסעודתו של אותו רשע (מגילה י"ב ע"א), ושם היתה השתי' כדת של תורה (שם), אלא שעברו על דברי מרדכי שאמר להם שלא יהנו מסעודתו.

ומניץ למד שעונשים מן השמים ומקפידים על גזירה מדבריהם יותר משל תורה וכל העובר על דברי חכמים חייב מיתה (ברכות ד' ע"ב), זה למד מחטא אדם הראשון שהקב"ה אמר "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו" (בראשית ב' י"ז) וחווה הוסיפה ואמרה "אמר אלקים לא

אם אין ישראל ראויים לישועה בזכות מעשיהם יושעו ברשעת הגוים

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צָהֳלָה וְשִׁמְחָה בְּרֵאוּתָם יַחַד תְּכַלֵּת מְרֻדְכֵי וכו'

(ברכות המגילה)

ובזה אפ"ל כוונת הפייט "צהלה ושמחה", שהיתה השמחה בשלימות, בראותם יחד מפני שראו ביחד את שני הסיבות לישועת ד' והבינו ש"תשועתם תהי' לנצח ותקותם בכל דור ודור" בין בעושינן רצונו של מקום ואף באין עושים כי "ארור אמן וברוך מרדכי" כלומר הישועה באה גם בצדקת הצדיק וגם ברשעת הרשעים, בין כך ובין כך יושעים ד' תמיד. (ח"א עמ' רי"ט)

הנה כאשר הישועה היא מפני רשעת הגוים אין השמחה בשלימות כי אין זה בזכותם, אולם גם כאשר הישועה היא מפני מעלתם של ישראל אין השמחה בשלימות כי אם נושעו רק מפני מעלתם, יש לחשוש מה יהא כאשר ח"ו לא יהיו במעלה זו. ורק כאשר הישועה באה מתוך תשובה, אזי יידעו "כי לא יטוש ד' עמו" ויושיעם אם לא בזכות עצמם מפני רשעת הגוים ואזי השמחה שלימה.

¹ רבינו זצ"ל כתב כן מסברא דנפשי' ואכן כ"ה באבות דרבי נתן (פ"א מ"ה).

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש הילולים ח"א עמ' ז')

דברי מוסר והנהגות מרבינו הגה"ק בעל הקודש הילולים' וצללה"ה לצאצאיו:

עפ"י הקדמת ספרו הק' 'קודש הילולים'

לכל תסורו מיראת ה', וללמוד בספרים הנצרכים לנשים. ולהתרחק מדרך הנשים אשר בעוונותינו הרבים פרקו על שמים מעליהם. וללמוד בכל שבת דיטש חמש, ומנורת המאור. בזכות זה תזכו לבנים ובני בנים שפוארים בתורה ומעשים טובים כי זה כל מדה.

ו. ולהיות זכיר מאד לקדש השבת באשר צוכם ה', ותזכו לכרחה אשר ברכו לנו הנביאים עבדי ה', פנפשכם ונפש אביכם.

ז. אחת שאלתי מאת בני וחתני האהובים לכל יאמרו עלי שבחים אשר קדמונינו היו נזקרים מזה, כמו שאמרו חז"ל 'מתוך שבהו בא לגנותו'. ובפרט אם אמרו שבחים מה שאינו אמת, ומזב מפל - השתיקה.

ח. בקשתי מחתני אהובי פנפשי ומבני, לקיים בי למען דובב שפתי ישנים בדרך הראויים לאחרים. ולעשות איזה תקונים עבדתי בלמוד המשניות וגם בצדקה ובמעשים טובים.

ט. אהובי בני - לכבד את אמך לצוות לך זהו אך למחסור כי ידעתי לבקך לב טוב לכל, על אחת כמה וכמה לאמך. רק עקר פבור אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות באלו המה עושים, ועקר לקבע עתים בכל יום ויום עתים לתורה ולשו"ע לכל הפחות תקצור שלחן ערוך ומנורת המאור.

י. זיקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר מהו לאמר? הינו כמו שאמר אנכי הלך בדרך כל הארץ' שלא סמוך דוד על צדקתו והוא לא נחשב בעיניו בכל בני עולם, רק אם אתה בני תלך בדרך ה' אז יגיד לי על משפכי, ותעשה עמדי חסד של אמת שעושים עם המתים.

וזהו 'לאמר' שיהיה זה מרגלא בפפה. ואם דוד משיח ה' ובעל רוח הקדש אמר כן, אנו בעוונותינו הרבים על אחת כמה וכמה יש לנו לדאג על זה. לזאת אהובי בני רחמי לכבדני בתורה ומעשים טובים, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא.

א. אחת שאלתי מאת בני וחתני האהובים בבני, הפלגים בתורה וביראה, ה' יאריך ימיהם ושנותיהם הם ונשיהם ובני בניהם בנעימים פנפשם ונפש אביכם. אולי אזכה להבנות מכם פידוע לכם, ולהתפלל עבורי לעת מצא וה' ישלם, כי זה חסד של אמת אשר אין למעלה מזה.

ב. מי שמרביץ תורה ברבים או שמונה רבים במעשים טובים, הוא נקרא חי גם במותו, כי תלמידים נקראים בנים. ומה גם מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה ליוסף 'שים נא ידך תחת ירכי' הינו המעשים שלך יהיו לי למשען בעולם הבא, ועשית עמדי חסד ואמת' שעושים עם המתים להחיותם בעולם הבא, ואין לנו חסד גדול מזה.

ג. ולבני ה' יאריך ימיהם ושנותיהם בנעימים עם כל אשר לכם, להזכירני לטובה לקבע עתים לתורה בכל יום ויום. ובראשם ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום, להדבק בדרך ה' לילך אחרי מדותיו כמו שאמרו חז"ל 'מה הוא רחום וכו'. ובראשם ספר מנורת המאור אשר שוה לכל נפש החיים.

...תראה תמיד ללמוד בכל שבוע לכל הפחות הסדרה עם רש"י שנים מקרא ואחד תרגום וקצור שלחן ערוך וספרי יראים בכל יום ויום, לכל תישן עד שתלמד בתוכם איזה דפים, ובראשם מנורת המאור אשר נכלל את כל וכל. ובשלהי הקדוש שער אותיות האלף בית ועד לפוף. ולכל הסדרים התוכחת מוסר אשר מוכא לסוף כל פרשיה ופרשיה.

ד. ולהתני האהובים תברורים בתורה וביראת ה', להזכירני לטובה על ידי למודיכם, ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אנדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם. וזהו חסד של אמת שעושים עם מי שאין לאל ידו לבקש לו תרופה להעלות ארוכה, וה' ישלם לכם במדה שלמה פנפשכם בעולם הזה ובעולם הבא.

ה. ולבנותי, מה אומר ומה אדבר - הלא ידעתי אתכם שכלם ב"ה יראי ה', ובטוח אני בכם בזכות אבותי הזקנים אשר בארץ החיים יעמד לכם

נערך ע"י הרב שבתי הילל פוקס הי"ו ב"ר חיים יהואל בן צפורה בת פעסיל בת בילא בת רבקה בת רבינו הגה"ק וצל"ה, תש"ח לו.

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים

נא לשלוח בקשה לכתובת: Kodesh.Hillim@gmail.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.